

Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr Bridgend County Borough Council

Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont, CF31 4WB / Civic Offices, Angel Street, Bridgend, CF31 4WB

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Rhowch wybod i ni os mai Cymraeg yw eich dewis iaith.

We welcome correspondence in Welsh. Please let us know if your language choice is Welsh.

Cyfarwyddiaeth y Prif Weithredwr / Chief Executive's Directorate
Deialu uniongyrchol / Direct line /: 01656 643148 / 643694 / 643513
Gofynnwch am / Ask for: Gwasanaethau Democrataidd

Ein cyf / Our ref:
Eich cyf / Your ref:

Dyddiad/Date: Dydd Mawrth, 15 Gorffennaf 2026

Annwyl Cyngorydd,

CYNGOR

Cynhelir Cyfarfod Cyngor o bell drwy Microsoft Teams ar **Dydd Mercher, 22 Gorffennaf 2026** am **16:00**.

AGENDA

1 Ymddiheuriadau am absenoldeb

Derbyn ymddiheuriadau am absenoldeb gan Aelodau.

2 Datganiadau o fuddiant

Derbyn datganiadau o ddiddordeb personol a rhagfarnol (os o gwbl) gan Aelodau / Swyddogion yn unol â darpariaethau'r Cod Ymddygiad Aelodau a fabwysiadwyd gan y Cyngor o 1 Medi 2008.

3 Cymeradwyaeth Cofnodion

dderbyn am gymeradwyaeth y Cofnodion cyfarfod y 24/06/2026

7 - 20

4 I dderbyn cyhoeddiadau oddi wrth:

- (i) Maer (neu'r person sy'n llywyddu)
- (ii) Prif Weithredwr

5 Derbyn cyhoeddiadau gan yr Arweinydd

6	<u>Cyflwyniad i'r Cyngor gan Gyfarwyddwr Prifddinas-Ranbarth Caerdydd</u>	21 - 22
7	<u>Alldro Rhaglen Gyfalaf 2025-26 a Diweddariad Chwarter 1 2026-27</u>	23 - 52
8	<u>Adroddiad Alldro Rheoli'r Trysorlys 2025-26</u>	53 - 76
9	<u>Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau</u>	77 - 82
10	<u>Derbyn y Cwestiynau canlynol gan:</u>	

Y Cynghorydd Tim Thomas i'r Aelod Cabinet Addysg

Sut mae'r awdurdod hwn yn cefnogi cyn-filwyr y lluoedd arfog?

Y Cynghorydd Ian Williams i'r Aelod Cabinet Cymunedau a'r Amgylchedd

'Cafodd Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr ei troi'n gerddwyr yn unig yn 2004 a rhoddwyd GRhT ar waith gan ei gwneud yn drosedd traffig symudol i unrhyw gerbyd fynd i mewn i ganol y dref oni bai at ddibenion llwytho neu ddadlwytho.

Tua diwedd 2017 derbyniwyd cais cynllunio gan CBSP ar gyfer Maes Parcio 7 lle yn ardal gadwraeth Canol Tref Pen-y-bont ar Ogwr a rhoddwyd caniatâd cynllunio iddo ar 9 Ionawr 2018. Nid oedd unrhyw wrthwynebiadau gan Briffyrdd ac mae adroddiad y swyddogion yn darllen ...

O ystyried nad yw'r Adran Trafnidiaeth, Polisi a Datblygu wedi codi unrhyw wrthwynebiad hyd yma, ystyrir bod y cynnig yn dderbyniol o safbwynt diogelwch priffyrdd ac felly ystyrir ei fod yn cydymffurfio â Pholisi PLA11 y Cynllun Datblygu Lleol.

Yn wahanol i uwch Swyddog Cynllunio sydd bellach yn dweud ei fod yn faes parcio i breswylwyr cyn creu parth cerddwyr yn 2004, hoffwn ddadlau hynny gan taw bae llwytho ar gyfer Mothercare a siopau eraill yn y bloc hwnnw ar Stryd Caroline mewn difrif. Nid oedd unrhyw Amodau Cynllunio wedi'u cynnwys yn y Caniatâd Cynllunio ac nid oes unrhyw drwyddedau erioed wedi'u rhoi ar gyfer noddwyr y maes parcio.

O ystyried bod 14,000 o deithiau posibl wedi'u gwneud i mewn ac allan o ardal gerddwyr Heol y Frenhines, Plas Dwnrhefn a Stryd y Farchnad gan gerbydau sy'n defnyddio'r maes parcio yn yr 8.5 mlynedd ers caniatáu i gerbydau gael mynediad i ganol y dref sy'n groes uniongyrchol i'r Gorchymyn Rheoleiddio Traffig ond heb unrhyw wrthwynebiadau gan briffyrdd ar sail diogelwch, felly yng ngoleuni'r wybodaeth ddiweddaraf hon rwy'n gofyn pam mae rhai cerbydau (amhenodol) yn cael eu caniatáu i fynd i mewn i'r ardal i gerddwyr a cherbydau eraill sy'n perthyn i'r cyhoedd pan fyddant yn defnyddio'r un briffordd a ystyriwyd yn annigol oherwydd uchder palmant annigonol a diogelwch priffyrdd?

11	<u>Hysbysiad o Gynnig a gynigiwyd gan y Cynghorydd</u>	
----	--	--

Cynghorydd Tim Thomas

Hysbysiad o Gynnig: Diogelu Meysydd Chwaraeon a Chaeau Chwarae (Rheoli Cŵn)
Mae'r Cyngor hwn yn nodi:

- Ar hyn o bryd mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn adolygu ei Orchmynion Diogelu Mannau Cyhoeddus (PSPOs) gyda golwg ar reoli cŵn, er mwyn sicrhau bod mannau cyhoeddus yn parhau i fod yn ddiogel ac yn lân.
- Arweiniodd digwyddiad difrifol diweddar ym Mharc Pandy, yn ymwneud â chwaraewr Clwb Rygbi Tondy, at dderbyniad brys i'r ysbyty a thriniaeth feddygol ddwys oherwydd haint a achoswyd gan faw ci a adawyd ar faes chwaraeon wedi ei farcio.
- Mae problemau parhaus tebyg gyda chŵn yn baeddu meysydd chwaraeon a chaeau chwarae plant yn achosi peryglon sylweddol i iechyd, gan gynnwys heintiau bacterol difrifol a thocsocariasis, yn enwedig i blant a'r rheiny sy'n cymryd rhan mewn chwaraeon.

Mae'r Cyngor hwn yn credu:

- Er bod y mwyafrif helaeth o berchnogion cŵn yn gyfrifol, mae gweithredoedd lleiafrif bach yn achosi risg annerbyniol i iechyd a diogelwch clybiau chwaraeon, pobl ifanc, a'r gymuned ehangach.
- Er mwyn amddiffyn cyfleusterau gemau a chwarae pwrpasol tra'n dal i gwrdd ag anghenion perchnogion anifeiliaid anwes lleol, mae angen ffiniau cliriach a llymach o ran cyfyngu ar gŵn yn baeddu mewn mannau hamdden egnïol.

Mae'r Cyngor hwn yn penderfynu:

1. Diwygio'r Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus arfaethedig er mwyn ei gwneud yn orfodol cadw cŵn ar dennyn bob amser wrth fynd â hwy am dro ger caeau chwarae a meysydd chwaraeon, a'u gwahardd yn llym rhag baeddu o fewn unrhyw gae chwarae plant caeedig sy'n eiddo i'r cyngor a meysydd chwaraeon wedi eu marcio.
2. Lansio prosiect peilot ym Mharc Pandy i sefydlu man "rhedeg rhydd" wedi'i ddynodi'n glir ac wedi'i ffensiō'n ddiogel lle gall perchnogion cŵn cyfrifol ollwng eu cŵn oddi ar dennyn yn ddiogel, gan gydbwyso anghenion clybiau chwaraeon a pherchnogion anifeiliaid anwes.
3. Adolygu llwyddiant cynllun peilot Parc Pandy ar ôl 12 mis i asesu a ddylid cyflwyno mannau penodol oddi ar dennyn mewn parciau eraill ar draws y fwrdeistref sirol ochr yn ochr â'r cyfyngiadau hyn sydd wedi eu targedu.

Cynghorydd Freya Bletsoe

Yng Nghymru, mae'r system Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach yn cael ei gweinyddu gan Lywodraeth Cymru drwy bwerau datganoledig. Yma yng Nghymru, os yw'ch busnes yn gweithredu o eiddo sydd â Gwerth Ardrethol hyd at £6,000, mae'r busnesau'n gymwys i dderbyn rhyddhad 100%. Os oes ganddo Werth Ardrethol rhwng £6,001 a £12,000, mae'r rhyddhad hwnnw'n cael ei leihau o 100% i lawr i 0%. Yn olaf, os yw'r Gwerth Ardrethol dros £12,000, yna nid oes Rhyddhad Ardrethi Busnes ar gael o dan y cynllun penodol hwn. Fodd bynnag, os ydych chi'n gweithredu'r un busnes yn Lloegr, gallech hawlio Rhyddhad Ardrethi Busnes 100% am Werth Ardrethol yr eiddo hyd at £12,000 ac yna caiff ei ryddhad wedi'i leihau o 100% i 0% ar gyfer Gwerthoedd Ardrethol rhwng £12,001 a £15,000. Mae'r gwahaniaeth hwn rhwng Cymru a Lloegr yn ffactor sy'n cyfrannu at pam mae ein stryd fawr a'n busnesau bach yn ein Sir yn cael trafferth. Gallai trethi sy'n cael eu talu i Lywodraeth Cymru ar hyn o bryd fod yn talu am gyflogau aelodau staff ychwanegol, am fuddsoddi mewn stoc newydd neu hyd yn oed dalu cyflog byw gwirioneddol i'n siopwyr gweithgar a pherchnogion busnesau bach am y gwaith caled y maent yn ei wneud i redeg eu cwmnïau. Mae gwybodaeth gan ystadegau'r Adran Gwaith a Phensiynau yn dangos o blith pobl hunangyflogedig sy'n hawlio Credyd Cynhwysol, fod rhwng 2-4% o'r rhai sy'n hawlio hyn yn rhestru eu prif waith fel "Manwerthu/gwerthiannau". Mae hyn wedyn yn ychwanegu pwysau ar ein Gwladwriaeth Les. Mae angen i ni weithredu fel Cenedl, ac mae angen i ni sicrhau bod y rhai sy'n gweithio yn ein Canol Trefi a Chanol Trefi ledled Cymru yn gallu ennill

bywoliaeth, yn hytrach na thalu treth ar fasnachu sy'n anghytwys o'i gymharu â'r rhai sy'n gweithredu dros y ffin yn Lloegr. Mae yna hefyd anghyfartaledd mewn trethi ar gyfer busnesau bach a chanolig sydd ag ôl troed sgwâr llai na'r cewri corfforaethol sy'n masnachu o siopau llawer mwy hefyd. Nid yw siopau mawr yn talu'r un swm trethiant fesul troedfedd sgwâr ag y mae siop annibynnol fach gan eu bod hefyd yn y bôn yn cael rhyddhad graddedig oherwydd sut mae'n cael ei gyfrifo ac mae hyn yn golygu unwaith eto bod siopwyr bach annibynnol yma yn ein trefi ym Mhen-y-bont ar Ogwr a ledled Cymru yn cael eu cosbi'n anghymesur.

Byddwn ni fel Cynghorwyr sy'n cynrychioli siopwyr bach a pherchnogion busnesau, eisoes yn gwybod y pwysau ariannol y maent yn eu hwynebu bob mis ac yn deall yn llawn yr anghydraddoldebau hyn y maent yn eu hwynebu o ddydd i ddydd i gadw eu busnesau ar agor. Felly, rydym yn gwneud popeth y gallwn i gefnogi ein heconomi leol.

Yn eu manifestio etholiad 2026, dywedodd Plaid Cymru sydd bellach yn Llywodraeth Cymru, "Bydd llywodraeth Plaid Cymru yn torri trethi busnes i fusnesau yng nghanol ein trefi – gan leihau ardrethi'r stryd fawr wrth sicrhau bod manwerthwyr y tu allan i'r dref yn talu eu cyfran deg"

Felly, cynigïaf fod y Cyngor hwn yn nodi:-

Mae busnesau bach, annibynnol sy'n gweithredu ar ein Stryd Fawr yn talu lefel anghymesur o ardrethi busnes, o'i gymharu â busnesau mawr y tu allan i'r dref a'r rhai sy'n gweithredu ar y Stryd Fawr yn Lloegr

Mae busnesau bach, annibynnol yn rhan annatod o'n cymuned a'n heconomi, gan sicrhau economi gylchol sy'n galluogi bywiogrwydd a chynaliadwydd

Rhaid trin ein Stryd Fawr yn gyfartal â datblygiadau y tu allan i'r dref i helpu i sicrhau ein bod yn cynnal ein Canol Trefi eiconig a hanesyddol.

Cynigïaf hefyd fod y Cyngor hwn yn penderfynu:-

Ysgrifennu i Lywodraeth newydd Cymru yn gofyn iddi gydnabod yn ffurfiol y gwahaniaeth mewn perthynas â gweinyddu Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach o'i gymharu rhwng Cymru a Lloegr. Hefyd i gydnabod yr heriau sy'n wynebu Siopau'r Stryd Fawr a busnesau bach yn Sir Pen-y-bont ar Ogwr mewn perthynas ag Ardrethi Busnes sy'n berthnasol iddynt drwy system Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Cynigïaf ofyn i Lywodraeth Cymru ymrwymo i gynnal adolygiad llawn o sut mae'r system Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach yn cael ei chyfrifo a'i gweinyddu ar gyfer busnesau sy'n gweithredu yng Nghymru.

Yn ail, i'r Arweinydd hefyd ysgrifennu at CLILC i ofyn iddynt ddechrau sgwrs rhwng pob un o'r 22 Awdurdod Lleol i sicrhau bod y mater yn cael ei drafod ledled Cymru a cheisio cynrychiolaeth i Lywodraeth Cymru gan yr holl Awdurdodau Lleol yng Nghymru ar y mater pwysig hwn.

12 Materion Brys

I ystyried unrhyw eitemau o fusnes y, oherwydd amgylchiadau arbennig y cadeirydd o'r farn y dylid eu hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol â Rhan 4 (pharagraff 4) o'r Rheolau Trefn y Cyngor yn y Cyfansoddiad.

Nodyn: Bydd hwn yn gyfarfod Hybrid a bydd Aelodau a Swyddogion mynychu trwy Siambr y Cyngor, Swyddfeydd Dinesig, Stryd yr Angel, Pen-y-bont ar Ogwr / o bell Trwy Timau Microsoft. Bydd y cyfarfod cael ei recordio i'w drosglwyddo drwy wefan y Cyngor. Os oes gennych unrhyw gwestiwn am hyn, cysylltwch â cabinet_committee@bridgend.gov.uk neu ffoniwch 01656 643148 / 643694 / 643513 / 643159

Yn ddiffuant
K Watson

Prif Swyddog, Gwasanaethau Cyfreithiol a Rheoleiddio, AD a Pholisi Corfforaethol

Dosbarthiad:

Pob Cynghorydd